समा० षत्वञ्च । चिपिटनासिके । अमरः । [स्वामी ।

खुरप्र पु० खुर इव प्राति–पूरयति प्रा–क । खुरप्रशब्दार्थे

खुरली स्त्री खुर इव लाति–ला–क गौरा० ङीष् । १धराभ्यासे त्रिका० । शस्त्रप्रयोगे २अभ्यासमात्रे च । "खुरली कलहे गव्यानाम्" महावीरच० ।

खुराक पु०स्त्री खुर–आकन् । पशौ उणा० ।

खुरालक पु० खुर इवाचति पर्य्याप्नोति अच–ण्वुल् । लौहमयबाणे शब्दमा० ।

खुरालिक पु० खुराणामालिभिः कायति प्रकाशते कै–क । (भाड)१नापितास्त्रभाण्डे,२नाराचास्त्रे ,३उपधाने च मे०

खुरासान पु०"हिङ्गुपीठं समारभ्य गङ्गेशान्तं महेश्वरि !। खुरासानाभिधो देशो म्लेच्छमार्गपरायणः"इत्युक्ते देशभेदे

खु(खू)र्द क्रीडायां भ्वा०आ० अक० सेट् । खु(खू)र्दते अचु(खू)र्दिष्ट चुखु(खू)र्दे ।

खुलक पु०खुर–कुन् स्वार्थे क । गुल्फाष्टमभागे "आ गुल्फकण्ठात् क्षमितस्य जन्तोस्तस्याष्टभागं खुलकाह्वियञ्च"सुश्रु०।

खुल्ल न० खुद–संप०क्विप् तां लाति ला–क पृषो० । १नखीनामगन्धद्रव्ये शब्दच० । २क्षुद्रे ३अल्पे ४कनिष्ठे च त्रि० स्वार्थे क । तत्रार्थे निष्ठुरे दरिद्रे खले च अमरः ।

खुल्लतात पु०खुल्लः कनिष्ठस्तातस्य नि०पूर्वनि० । पितुः कनिष्ठभ्रातरि शब्दच०एवं खुल्लपितामहादयोऽपि पितामहादेः कनिष्ठभ्रातरि ।

खुल्लम पु०खुल्लेन मीयते मा वा० घञर्थे क । पथि त्रिका० ।

खुगल न० तनुतायां "खुगलेव विलवः पातमस्यान्" ऋ० २।३९।४ । खुगला"तनुहिंसायां रक्षतः"भा० "पिशङ्गे स्रवे खुगलं तदा बध्नन्ति वेधसः" अथ० ३।९।२ ।

खेखीलक पु० खे आकाशे खीलक इव लस रः । शब्दवत्यां यष्ट्याम् हारा० । [कण्ठविहगे शब्दमा० ।

खेगमन पुंस्त्री खे आकाशे गमनमस्य अलुक् स० । काल-

खेचर पु० खे चरति चर–ट अलुक्स० । १शिवे, शब्दर० २विद्याधरे जटा० ३पारदे राजनि० ४सूर्य्यादिग्रहे, ५आकाशगामिमात्रे त्रि० । स्त्रियां ङीष् । ६दृष्टे न० रत्ना० दृष्टस्य वात्यया खे गतिमत्त्वात्तथात्वम् । ७घोटके पुंस्त्री शब्दरत्ना० ८योगाङ्गे मुद्राभेदे स्त्री यथाह काशीख० ४०अ० । "कपालकुहरे जिह्वा प्रतिष्ठा विपरीतगा । भ्रुवोरन्तर्गता दृष्टिर्मुद्रा भवति खेचरी । न पीड्यते स रोगेण न च लिप्येत कर्म्मणा । बाध्यते न च कालेन यो मुद्रां वेत्ति खेचरीम् । चित्तं चरति खे यस्मात् जिह्वा चरति खे गता । तेनैषा खेचरी नाम मुद्रा सिद्धैर्निषेविता । यावद्बिन्दुः स्थिरोदेहे तावत् मृत्युभयं कुतः । यावद्बद्धा च सा मुद्रा तावद्बिन्दुर्न गच्छति" हतन्त्रोक्ते पूजाङ्गे मुद्राभेदे यथा "सव्यन्दक्षिणदेशेषु सव्यदेशे तु दक्षिणम् । बाहुकृत्वा महादेवि ! हस्तौ द्वौ परिवर्त्त्य च । कनिष्ठानामिके देवि ! युक्ते तेन क्रमेण च । तर्ज्जनीभ्यां समाक्रान्ते सर्वोर्द्ध्वमपि मध्यमे । अङ्गुष्ठोर्द्ध्वे महेशानि ! सरलां वापि कारयेत् । इयं सा खेचरी मुद्रा पार्थिवस्थानयोजिता"तन्त्रसा० । १०मेघादिरायौ पु० । "खेचराश्च सर्वे" द्वो० त० । सर्वे राशयः ।

खेट भोजने चुरा० चु० उभ० सक० सेट् । खेटयति ते अचिखेटत् त ।

खेटक पु० खेटति घट–अच् खिट–अच् वा । १सूर्य्यादिग्रहे, "यस्मिन्नृक्षे स्थिताः खेटाः" इति ज्यो०त० । २सुनिन्दके त्रि० विश्वः । ३अधमे त्रि० अमरः ४कर्णकपामे पु० मेदि० "खेटखर्वटवाटीश्च वनान्युपवनानि भाग० १,७,११ । "खेटाः कर्णकपामाः" श्रीधरः । ५अस्त्रभेदे पु० "यष्टिरूपेण खेट ! त्वमरिसंहारकारकः । देवीहस्तस्थितोनित्यम्" तत्पूजा मन्त्रः । स्वार्थे क । तत्रार्थे पु०न० "दिव्याम्बरधरां देवीं खड्ग खेटकधारिणीम्" भा० वि० ६अ० । "अनयोः स्त्रियौ च कार्मे खेटकनिस्त्रिंशधारिणौ" हर्ष० सं० । अनयोः शाम्बप्रद्युम्नयोः, "खेटकं पूर्ण चापञ्च"दुर्गाध्यानम् । "खेटकाख्यन्तु हस्तस्थितमेवारीन् हन्ति यथाह "हस्तस्थोविश्वावसुनाम" यजु० १९,५१ । "हस्तेस्थितोहन्ति रणस्थः खेटकः" वेददी० स च यष्टिरूपः । ६चर्मणि मेदि० । खिट भावे करणे घञ् । ७मृगयायाम् पुंन० आखेटकम् । कर्त्तरि अच् । ८दृष्टे न० हेमच० । कु(क)पाखस्याधःस्थिते ९फलकाकारे काष्ठभेदे न० तन्मानमुक्तं हेमा०परि०खं० लक्षणसमुच्चये "तत्र खेटकमपि कु(क)पाख त्रिविधमुत्तमं द्वादशाङ्गुलं दशाङ्गुलं मध्यममष्टाङ्गुलं निकृष्टम् बालानामेतत् खटकमवालानान्तु विंशत्यङ्गुलमुत्तममष्टादशाङ्गुलं मध्यमं षोडशाङ्गुलं निकृष्टमिति" औशनसज्योतिः । १०धनहृद्विजीविनि त्रि० हारा० ११बलदेवमदायामित्यन्ये, १२कफे मेदिनिः ।

खेटाङ्ग खेटमङ्गं यस्य । उपद्रावकजन्तुभेदे, "डाकिनी शाकिनीभूतगणवेतालराक्षसाः । यक्षकुष्माण्डखेटाङ्गाः